

Alice Feeney

Soms lieg ik



A.W. Bruna Uitgevers

Voor mijn Daniel. En voor haar.

Mijn naam is Amber Reynolds. Er zijn drie dingen die je
over me moet weten:

1. Ik lig in coma.
2. Mijn man houdt niet meer van me.
3. Soms lieg ik.

Nu

Tweede kerstdag, december 2016

Ik heb de vrije val tussen slapen en ontwaken altijd ervaren als een moment van vervoering. Die wonderlijke, halfbewuste seconden voor je je ogen opent, wanneer je je laat begoochelen en denkt dat je droom je werkelijkheid is. Een moment van intense vreugde of verdriet, vóór je zintuigen opnieuw opstarten en je duidelijk maken wie en wat en waar je bent. Maar deze keer gun ik mezelf een extra seconde en laat ik me meevoeren door de uit mezelf voortkomende waan die me laat geloven dat ik iedereen kan zijn, overal kan zijn, dat er van me gehouden wordt.

Achter mijn oogleden schemert licht, en ik ben me bewust van de platina ring om mijn vinger. Hij voelt zwaarder dan anders, alsof er een gewicht aan mijn hand hangt. Er ligt een laken over me heen, het ruikt niet vertrouwd en ik overweeg de mogelijkheid dat ik in een hotel ben. Mijn droombeelden ontglippen me. Ik probeer ze vast te houden, iemand te zijn die ik niet ben, ergens te blijven waar ik niet ben, maar het lukt niet. Ik ben weer gewoon mijn oude ik en ik ben hier, op een plek waarvan ik nu al weet dat ik er niet wil zijn. Mijn ledematen doen pijn en ik ben zo vreselijk moe dat ik mijn ogen niet open wil doen. Tot ik me herinner dat ik dat ook niet kan.

Een gevoel van paniek trekt als een ijskoude windvlaag

door mijn lichaam. Ik weet niet wat ‘hier’ is of hoe ik hier terecht ben gekomen, maar ik weet wel wie ik ben. *Mijn naam is Amber Reynolds; ik ben vijfendertig jaar; ik ben getrouwd met Paul.* Die drie dingen blijf ik in mezelf herhalen, ik klamp me eraan vast, ze zijn mijn redding, maar ik ben me ervan bewust dat een deel van het verhaal weg is, dat de laatste bladzijdes uit het boek gescheurd zijn. Wanneer ik mijn herinneringen voor zover mogelijk bij elkaar heb geraapt, stop ik ze weg tot ze zich koest houden en ik ruimte heb om te denken en te voelen, om te proberen te begrijpen wat ze betekenen. Eén herinnering weigert zich te schikken, vecht zich terug naar de oppervlakte, maar ik wil haar niet geloven.

Het geluid van een machine boort zich mijn bewustzijn binnen, steelt mijn laatste snippertjes hoop en laat me achter met het onwelkome besef dat ik me in een ziekenhuis bevind. De gedesinfecteerde ziekenhuislucht is om van te kokhalzen. Ik haat ziekenhuizen. Ze herbergen dood en te laat gekomen berouw. Als bezoeker zullen ze me er niet snel zien, laat staan dat ik er wil liggen.

Er waren net mensen hier, mensen die ik niet ken, opeens herinner ik het me weer. Ze gebruikten een woord dat ik niet wilde horen. Ik herinner me heel veel onrust, stemmen die zich verhieven, angst, en niet alleen die van mij. Ik spit zo diep als ik kan, maar mijn geheugen laat me in de steek. Er is iets heel ergs gebeurd, maar ik herinner me niet wat of wanneer.

Waarom is hij er niet?

Het kan gevaarlijk zijn een vraag te stellen waarop je het antwoord al weet.

Hij houdt niet van me.

Ik sla die gedachte op voor later.

Ik hoor een deur opgaan. Voetstappen, en dan keert de

stilte terug, maar zij is aangetast, het is geen pure stilte meer. Ik ruik een doorwasemde sigarettenlucht, ik hoor een pen over papier krassen rechts van me. Links van me wordt gekucht en ik besef dat ze met zijn tweeën zijn. Vreemden in het donker. Ik krijg het nog kouder en voel me ongelooflijk nietig. Nog nooit heb ik iets meegemaakt wat zo beangstigend is als dit.

Zei iemand maar wat.

‘Hoe heet ze?’ vraagt een vrouwenstem.

‘Geen idee. Arme meid, wat een ravage,’ antwoordt een andere vrouw.

Hadden ze maar niets gezegd. Ik schreeuw: *Ik ben Amber Reynolds! Ik ben radiopresentatrice! Waarom weten jullie niet wie ik ben?*

Ik blijf het schreeuwen, maar ze doen alsof ze me niet horen omdat ik, van buitenaf gezien, stil ben. Van buitenaf gezien ben ik niemand en heb ik geen naam.

Ik wil mezelf zien zoals zij me hebben gezien. Ik wil gaan zitten, mijn armen uitstrekken en hen aanraken. Ik wil weer kunnen voelen. Iets. Iemand. Ik heb wel duizend vragen. Ik geloof dat ik daar antwoord op wil krijgen. Zij gebruikten het woord dat ik eerder hoorde ook, het woord dat ik niet wil horen.

De vrouwen gaan weg. Ze trekken de deur achter zich dicht, maar het woord blijft achter, alleen met mij in de kamer, zodat ik me er niet langer voor kan afsluiten. Ik kan mijn ogen niet opendoen. Ik kan me niet bewegen. Ik kan niet praten. Het woord borrelt omhoog, spat uit elkaar en ik weet dat het waar is...

Coma.

Eerder

Een week voor kerst – maandag 19 december 2016

Ik loop in alle vroegte op mijn tenen de trap af, zachtjes, zodat hij niet wakker wordt. Alles staat er nog net zo bij als anders en toch weet ik zeker dat er iets ontbreekt. Ik trek mijn dikke winterjas aan om me te wapenen tegen de kou en loop naar de keuken om mijn ritueel af te werken. Ik begin bij de achterdeur, waar ik een paar keer de deurkruk naar beneden duw om me ervan te verzekeren dat hij echt op slot zit.

Op, neer. Op, neer. Op, neer.

Dan stel ik me op voor het grote fornuis, mijn armen licht gebogen alsof ik het indrukwekkende gaspittenorkest ga dirigeren. Mijn vingers nemen de vertrouwde positie in: mijn wijs- en middelvinger tegen de duim, links en rechts. Ik fluister zacht in mezelf terwijl ik mijn blik langs alle knoppen en wijzertjes laat gaan om te controleren of ze in de uit-stand staan. Driemaal ga ik alles langs, waarbij mijn vingernagels een tikkend geluid maken, een morsecode die alleen ik kan ontcijferen. Wanneer ik heb vastgesteld dat alles veilig is, loop ik richting de deuropening, waar ik even aarzel en me afvraag of het zo'n dag is dat ik het hele ritueel nog een keer moet afwerken. Zo'n dag is het niet vandaag.

De vloerplanken kraken onder mijn voeten als ik de gang in sluipt, waar ik mijn tas pak en de inhoud controleer. Tele-

foon, portemonnee, sleutels. Ik maak hem dicht, maak hem weer open, en controleer alles nog een keer. Telefoon, portemonnee, sleutels. Onderweg naar de voordeur controleer ik alles voor de derde keer. Ik blijf nog even voor de spiegel staan. Geschokt kijk ik naar de vrouw die me aanstaart. Ik heb het gezicht van iemand die vast mooi was, ooit, maar van die iemand zie ik weinig terug. Een gemengd palet van licht en donker. Lange, zwarte wimpers omlijsten mijn grote, groene ogen, die droeve, donkere wallen hebben gekregen. Boven mijn ogen volle, bruine wenkbrauwen. Mijn huid is als vaalwit doek over mijn jukbeenderen gespannen. Mijn haren zijn donkerbruin, tegen zwart aan. Slome pieken hangen recht naar beneden tot op mijn schouders, bij gebrek aan een beter idee. Ik haal mijn vingers door mijn haren, trek ze dan uit mijn gezicht en bind ze met een elastiekje dat om mijn pols zit in een staartje bij elkaar. Mijn lippen gaan van elkaar, alsof ik iets ga zeggen, maar er ontsnapt alleen lucht uit mijn mond. Een radiogezicht staart me aan.

Ik besef opeens hoe laat het is, en dat de trein niet wacht. Ik heb nog niet gedag gezegd, maar ik denk niet dat het iets uitmaakt. Ik doe het licht uit en trek de deur dicht, controleer driemaal of hij op slot zit en loop dan het maanverlichte tuinpad af.

Het is nog vroeg, maar ik ben laat. Madeline is er al, de kranten zijn gelezen, de goede verhalen geplunderd. De producers hebben de restjes uit de papieren kadavers gepikt, en met een snauw en een grauw de opdracht gekregen om voor haar de beste interviews te regelen voor het programma van vanochtend. Taxi's zijn al onderweg om de veel te gespannen en slecht voorbereide gasten op te halen en bij ons af te zetten. Elke ochtend is anders, en toch is het routine. Sinds een halfjaar maak ik deel uit van het team

van *Coffee Morning*, maar het gaat niet als gepland. Veel mensen zouden denken dat ik een droombaan heb, maar een nachtmerrie is ook een droom.

Ik loop even naar de foyer om voor mezelf en een collega koffie te halen en neem dan de stenen trap naar de vijfde verdieping. Ik houd niet van liften. Voor ik onze kantoorruimte binnenstap, plooi ik mijn gezicht tot een glimlach en herinner ik mezelf eraan dat dat mijn sterkste kant is: me aanpassen aan de mensen om me heen. Ik kan 'Amber de vriendin' doen, of 'Amber de echtgenote', maar nu is het tijd voor 'Amber van *Coffee Morning*'. Ik kan alle rollen vertolken die het leven me heeft toebedeeld, ik ken alle bijpassende teksten. Ik oefen ze dan ook al heel lang.

De zon is nog maar net op, maar, zoals ik al dacht, het gehele, voornamelijk vrouwelijke team is al aanwezig. Drie fris ogende producers, aangedreven door cafeïne en ambitie, zitten gebogen over hun bureau. Omgeven door stapels boeken, oude scripts en lege bekers hameren ze op hun toetsenbord alsof hun leven ervan afhangt. In de achterste hoek zie ik het schijnsel van Madelines lamp, in haar eigen kantoortje. Ik ga aan mijn bureau zitten en zet mijn computer aan, beantwoord warme glimlachjes en begroetingen van de anderen. Mensen zijn geen spiegels, zij zien je niet zoals jij jezelf ziet.

Madeline heeft er dit jaar al drie persoonlijke assistenten doorheen gejaagd. Voor ze goed en wel ingewerkt zijn staan ze alweer op straat. Ik hoef geen kantoor voor mezelf en ook geen PA. Ik vind het prettig om hier te zitten, bij alle anderen. De plaats naast mij is leeg. Het gebeurt zelden dat Jo er nog niet is en ik vraag me bezorgd af of er misschien iets aan de hand is. Ik kijk naar de tweede beker koffie die koud staat te worden en spoor mezelf aan hem naar Madelines kantoortje te brengen. Als zoenoffer, zeg maar.

In de deuropening blijf ik staan, als een vampier die wacht tot hij uitgenodigd wordt binnen te komen. Haar kantoor is lachwekkend klein, het is letterlijk een omgebouwde voorraadkast, want ze wil absoluut niet bij de rest van het team zitten. Elke centimeter van de nepwandjes wordt in beslag genomen door ingelijste foto's van Madeline met een bekend persoon, en achter haar bureau staat een prijzenkastje. Ze kijkt niet op. Ik bestudeer haar lelijke, korte ste-keltjehaar, waarvan de grijze uitgroei alweer zichtbaar is. Haar kinnen rusten op elkaar, maar de rest van haar vetrollen wordt goddank verhuld door haar ruimvallende zwarte kleren. De bureaulamp beschijnt het toetsenbord waarboven Madelines beringde vingers zweven. Ik weet dat ze me ziet.

'Ik dacht dat je hier wel aan toe zou zijn,' zeg ik, teleurgesteld over de eenvoud van mijn woorden, waar ik namelijk best lang naar had gezocht.

'Zet maar neer,' antwoordt ze zonder haar blik van het scherm af te wenden.

Geen dank.

In de hoek sputtert een ventilatorkacheltje, de verschroeid ruikende warmte kruipt op langs mijn benen en houdt me nog even daar. Ik merk dat ik naar de moedervlek op haar wang sta te staren. Soms doen mijn ogen dat: dan vestigen ze zich op onvolkomenheden van anderen, en ben ik me er even niet van bewust dat die anderen zien dat ik dingen van hen zie die ze liever ongezien willen houden.

'Heb je een goed weekend gehad?' probeer ik.

'Ik ben nog niet aan een gesprek toe,' zegt ze. Ook goed.

Weer terug achter mijn bureau neem ik de stapel post door die na vrijdag is binnengekomen: een paar afgrijselijk uitzierende romans die ik nooit zal lezen, wat fanmail en een uitnodiging voor een liefdadigheidsgala, die mijn aandacht

trekt. Ik neem kleine slokjes koffie terwijl ik mijmer over wat ik aan zou trekken en wie ik mee zou nemen als ik zou gaan. Ik zou meer aan liefdadigheid moeten doen, maar het komt er nooit van. Madeline is niet alleen het gezicht van *Coffee Morning* maar ook van Crisis Child. Ik heb haar nauwe verbondenheid met 's lands grootste kinderfonds altijd een beetje vreemd gevonden, omdat ze een hekel heeft aan kinderen en ook geen kinderen heeft. Ze is niet eens getrouwd. Ze is alleen, maar nooit eenzaam.

Na het sorteren van de post lees ik de briefing voor het programma van vanochtend door, het is altijd nuttig om een beetje achtergrondkennis te hebben voor we met de uitzending beginnen. Ik kan mijn rode pen niet vinden, dus loop ik naar de kast waar de kantoorbenodigdheden liggen.

De voorraad is aangevuld.

Ik kijk snel achterom en dan weer naar de keurig opgestapelde spullen. Ik pak een handvol Post-it-blokjes en een paar rode pennen en prop alles in mijn zak. Ik blijf doorgaan tot de doos rode pennen helemaal leeg is. De andere kleuren laat ik liggen. Niemand kijkt op als ik weer naar mijn bureau loop, ze zien niet dat ik de hele handel in mijn bureaula stop en die op slot draai.

Net als ik begin te vermoeden dat de enige vriendin die ik hier heb vandaag niet komt, zie ik Jo binnenkomen en naar me lachen. Ze draagt hetzelfde als anders, een blauwe spijkerbroek met een witte top, alsof ze maar geen afscheid kan nemen van de jaren negentig. De laarsjes waarvan ze zegt dat ze ze stom vindt hebben afgelopen hakken en haar blonde haren zijn vochtig van de regen. Ze gaat aan het bureau naast het mijne zitten, tegenover de andere producers.

'Sorry dat ik zo laat ben,' fluistert ze. Maar buiten mij merkt niemand haar op.

De laatste die binnenkomt is Matthew, de redacteur. Dat is niets nieuws. Zijn skinny chino spant om zijn benen en hangt laag, om zijn uitpuilende buik de ruimte te geven. De broek is iets te kort voor zijn lange benen, zodat je zijn kleurige sokken boven zijn bruine, glimmende schoenen ziet. Zonder goedemorgen te zeggen beent hij regelrecht naar zijn opgeruimde bureau bij het raam. Waarom een vrouwelijk team dat een vrouwenprogramma maakt onder leiding van een man staat is mij een raadsel. Maar goed, Matthew durfde het wel aan mij deze baan te geven toen mijn voorgangster van de ene op de andere dag weg was, dus ik kan niet anders dan hem dankbaar zijn.

‘Matthew, kun je even bij me komen nu je er eindelijk bent?’ roept Madeline van de andere kant van de afdeling.

‘En hij dacht nog wel dat hij het ergste vanmorgen had gehad,’ fluistert Jo. ‘Gaan we nog iets drinken na het werk?’

Ik knik, opgelucht dat ze niet meteen na de uitzending weer verdwenen zal zijn.

We zien Matthew zijn aantekeningen voor de briefing meegrissen en zich naar Madelines kantoor haasten, terwijl de zijpanden van zijn flamboyante jas achter hem aan wapperen als de vleugels van een nog niet vliegvlugge vogel. Een ogenblik later stormt hij met een rode kop geagiteerd weer naar buiten.

‘Laten we maar naar de studio gaan,’ onderbreekt Jo mijn gedachten. Dat lijkt me een goed plan, gezien het feit dat we over tien minuten in de lucht gaan.

‘Ik zal eens kijken of Hare Majesteit zover is.’ Een antwoord waar Jo tot mijn genoegen om moet glimlachen. Ik vang Matthews blik op als hij met een hoog opgetrokken wenkbrauw mijn kant op kijkt. Dat had ik niet hardop moeten zeggen.

Terwijl de klok de laatste minuten naar het hele uur weg-

tikt, neemt iedereen zijn positie in. Madeline en ik begeven ons naar de studio, naar onze plek midden op het verduisterde podium. We worden geobserveerd vanuit een veilige ruimte aan de andere kant van een enorme glazen ruit, als twee totaal verschillende dieren die per ongeluk in een kooi bij elkaar zijn gezet. In die ruimte zitten Jo en de overige producers. Het is er licht en lawaaiig, en er zijn wel een miljoen verschillende gekleurde knoppen die verschrikkelijk ingewikkeld ogen voor zoiets simpels als we doen: met mensen praten en net doen alsof we dat leuk vinden. De studio daarentegen is flauw verlicht en de stilte die er hangt is ongemakkelijk. Er staan alleen een tafel, een paar stoelen en een paar microfoons. Madeline en ik, in het halfduister, negeren elkaars aanwezigheid en wachten tot het ON AIR-lampje rood wordt en het eerste bedrijf kan beginnen.

‘Goedemorgen. U luistert naar *Coffee Morning*, het is maandag, en ik ben Madeline Frost. Later in ons programma een gesprek met bestsellerauteur E.B. Knight, maar eerst gaan we het hebben over het toenemende aantal vrouwelijke kostwinners. En we nodigen de luisteraars van vandaag uit om ons te bellen en mee te praten over het onderwerp ingebeelde vrienden of vriendinnen. Misschien had u er wel een als kind, of hebt u er nog steeds een. Laat het ons weten.’

De vertrouwde klank van haar radiostem werkt rustgevend, ik schakel over op de automatische piloot en wacht tot het mijn beurt is om iets te zeggen. Ik vraag me af of Paul al wakker is. Hij is zichzelf niet de laatste tijd: hij blijft tot laat in zijn schrijfschuurtje zitten, kruipt pas in bed tegen de tijd dat ik opsta, of slaat zijn nachtrust helemaal over. Hij noemt het schuurtje liever een huisje. Ik noem dingen liever bij hun naam.

We hebben een keer een avond met E.B. Knight door-

gebracht, toen Pauls debuutroman werd gelanceerd. Dat is alweer ruim vijf jaar geleden, vlak nadat we elkaar hadden leren kennen. Ik werkte toen bij de televisie, als verslaggeefster. Lokaal nieuws, niets bijzonders. Maar omdat je op het scherm verschijnt, word je gedwongen meer aandacht aan je uiterlijk te besteden, wat bij radiowerk niet nodig is. Ik was slank in die tijd, ik kon niet koken. Vóór Paul had ik niemand om voor te koken, en voor mezelf vond ik het meestal te veel moeite. Bovendien had ik het te druk met mijn werk. Ik maakte meestal korte reportages over gaten in het wegdek of gestolen lood van kerkdaken, tot een gelukkige samenloop van omstandigheden daar verandering in bracht. Onze showbizverslaggeefster werd ziek en ik moest in haar plaats een of andere nieuwe hotshotauteur gaan interviewen. Ik had zijn boek niet eens gelezen. Ik had een kater en baalde ervan dat ik het werk van een ander over moest nemen, maar dat alles veranderde toen hij de kamer binnenkwam.

Pauls uitgever had een suite in het Ritz gehuurd voor het interview, het leek wel alsof ik in een toneelstuk belandde, en ik voelde me een actrice die haar tekst nog niet kende. Ik weet nog dat ik op was van de zenuwen, maar toen hij in de stoel tegenover me plaatsnam, besefte ik dat hij nog nerveuzer was dan ik. Het was zijn eerste televisie-interview en op de een of andere manier lukte het me om hem op zijn gemak te stellen. Toen hij na afloop mijn visitekaartje vroeg, zocht ik er niets achter, anders dan mijn cameraman, die, terwijl we terugliepen naar de auto, de hele tijd liep te geïenen over de 'chemie' tussen ons. Ik voelde me een schoolmeisje toen hij me diezelfde avond nog belde. Het was zo'n ontspannen gesprek dat het leek alsof we elkaar al jaren kenden. Hij zei dat hij over een week naar een boekengala moest en geen date had. Hij had zich afgevraagd of ik tijd

en zin zou hebben. Dat had ik. Tijdens de bekendmaking zaten we aan de tafel van E.B. Knight, het voelde alsof ik uit eten was met een legende. Het was een first date om nooit te vergeten. E.B. Knight was charmant, slim en grappig. Al vanaf het moment dat ik hoorde dat zij in ons programma te gast zou zijn verheugde ik me op het weerzien.

‘Fijn u te zien,’ zeg ik als de producer met haar de studio in komt.

‘Insgelijks,’ antwoordt ze terwijl ze gaat zitten. Geen zweem van herkenning. Zo makkelijk word ik vergeten.

De kenmerkende witte bob omlijst het fijne, tachtigjarige gezicht. Ze is onberispelijk, zelfs haar rimpels zijn netjes gearrangeerd. Ze heeft een zachte uitstraling, maar haar geest is scherp en snel. Haar konen zijn roze van de blusher en haar blauwe ogen zijn wijs en alert, flitsen door de studio voor ze zich scherpstellen op hun doel. Ze glimlacht Madeline warm toe, alsof ze een heldin ontmoet. Dat doen onze gasten soms. Het stoort me niet, niet echt.

Na de uitzending slentert iedereen naar de vergaderkamer voor de debriefing. We gaan zitten, wachtend op Madeline, en vallen stil wanneer ze eindelijk binnenkomt. Matthew neemt de items door, wat wel werkte en wat niet werkte. Madelines gezicht staat niet blij, ze vertrekt haar mond zo dat het lijkt alsof ze met haar billen een toffee uit zijn papiertje probeert te wurmen. Niemand zegt iets, en ik laat mijn gedachten weer afdwalen.

Twinkle, twinkle, little star...

Madelines wenkbrauwen gaan omhoog.

How I wonder what you are.

Ze maakt afkeurende geluidjes, rolt met haar ogen.

Up above the world so high...

Als Madeline door haar woordeloze kritiek heen is, staat iedereen op en schuifelt naar de deur.

Like a diamond in the sky.

‘Amber, kan ik je even spreken?’ Matthew haalt me ruw uit mijn dagdroom. Aan zijn toon te horen heb ik geen keus. Hij sluit de deur van de vergaderkamer en ik ga weer zitten. Zijn gezicht verraadt niets, het is zoals gewoonlijk ondoorgrondelijk, van elke emotie verstoken. Zelfs als zijn moeder net overleden zou zijn, zou je niets aan hem zien. Hij neemt een koekje van de schaal die we altijd op tafel zetten als we gasten hebben en gebaart mij hetzelfde te doen. Ik schud nee. Wanneer Matthew een punt wil maken, lijkt dat altijd via een omweg te moeten. Hij produceert iets van een glimlach, maar die wordt hij al snel moe, dus neemt hij maar een hapje koek. Een paar kruimels blijven aan zijn smalle lippen hangen, die een paar keer open- en dichtgaan, happend als een goudvis, bij het zoeken naar de juiste woorden.

‘Ik kan gezellig gaan zitten doen, vragen hoe het met je gaat, net doen alsof ik betrokken ben, en ga zo maar door, of ik kan meteen ter zake komen,’ zegt hij. Ik krijg een knoop in mijn maag.

‘Ga door,’ zeg ik, hoewel ik dat liever niet heb.

‘Hoe gaat het nu met Madeline en jou?’ vraagt hij, en hij neemt weer een hapje koek.

‘Zoals altijd, ze heeft een hekel aan me,’ zeg ik iets te snel. Nu is het mijn beurt om een nepglimlach uit de kast te trekken, met het prijskaartje er nog aan, zodat hij retour kan als ik hem heb gepast.

‘Ja, dat is zo, en dat is een probleem,’ zegt Matthew. Ik had het kunnen verwachten, en toch komt het onverwacht. ‘Ik weet dat ze het je niet gemakkelijk heeft gemaakt toen je bij ons team kwam, maar het was ook moeilijk voor haar om zich aan jou aan te passen. Die spanning tussen jullie, die zie ik niet minder worden. Je denkt misschien dat het niet

opvalt, maar dat doet het wel. Het is erg belangrijk voor het programma en voor de anderen van het team dat jullie een klik hebben.' Hij staart me aan, wachtend op een antwoord dat ik niet direct paraat heb. 'Denk je dat je iets aan jullie relatie kunt doen?'

'Nou ja, ik kan proberen...'

'Mooi. Ik had niet door hoe ongelukkig ze met de hele situatie was, tot vandaag. Ze heeft een soort ultimatum gesteld.' Hij zwijgt en schraapt eerst zijn keel voor hij verder gaat. 'Ze wil dat ik iemand anders voor jouw baan zoek.'

Ik wacht op meer, maar er komt niets meer. Zijn woorden hangen tussen ons in de lucht terwijl ik probeer te begrijpen wat hij zojuist heeft gezegd.

'Bedoel je dat je me ontslaat?'

'Nee,' haast hij zich te zeggen, maar zijn gezichtsuitdrukking zegt iets anders terwijl hij bedenkt hoe hij verder moet. Zijn handen vinden elkaar voor zijn borst, palmen naar binnen, alleen zijn vingertoppen maken contact. Het geheel heeft iets van een huidkleurige torenspits, of een halfhartig gebed. 'Nu nog niet. Ik geef je tot Nieuwjaar om het tij te keren. Het spijt me dat het allemaal net voor de kerst komt, Amber.' Hij zet zijn over elkaar geslagen benen weer naast elkaar, wat hem zwaar lijkt te vallen, en dan schuift zijn lichaam naar achteren in zijn stoel, zo ver van mij af als zijn stoel het toelaat. Zijn mond maakt een soort stuiptrekking, alsof hij net iets heel onaangenaams heeft geproefd, terwijl hij mijn antwoord afwacht. Ik heb geen idee wat ik moet zeggen. Soms denk ik dat je maar beter niets kunt zeggen, stilte is niet mis te verstaan. 'Je doet het fantastisch, en wij hebben geen probleem met je, maar Madeline is *Coffee Morning*, begrijp je, ze presenteert het al twintig jaar. Het spijt me, maar als ik moet kiezen tussen jullie tweeën, ben ik aan handen en voeten gebonden.'

Nu

Tweede kerstdag, december 2016

Ik probeer me voor te stellen waar ik ben. Ik lig niet op zaal, daar is het te rustig voor. Ik lig niet in een mortuarium, want ik adem, wat ik voel aan de vage pijn in mijn borstkas elke keer dat mijn longen met lucht en moeite vollopen. Het enige wat ik hoor is een onderdrukt geluid van een machine vlak bij me, die emotieloos piept. Het heeft iets vreemd geruststellends, het is mijn enige gezelschap in een onzichtbaar universum. Ik begin de piepjes te tellen, te verzamelen in mijn hoofd, omdat ik bang ben dat ze op een gegeven moment ophouden hoewel ik niet weet wat dat dan weer zou kunnen betekenen.

Ik kom tot de conclusie dat ik in een eenpersoonskamer lig. Ik zie mezelf liggen, opgesloten in een klinische cel, waar de tijd traag van de vier muren drupt, waardoor plassen vieze smurrie ontstaan die langzaam zo hoog stijgen dat ik erin zal verdrinken. Maar voorlopig vertoef ik in een oneindige ruimte waar waan en werkelijkheid nauw met elkaar verbonden zijn. Dat is alles wat ik op dit moment doe, bestaan en wachten, waarop, dat weet ik niet. Ik ben teruggezet naar mijn fabrieksinstellingen: van Doen naar Zijn. Achter de onzichtbare muren wordt gewoon verder geleefd, maar ik leef verstild in mezelf.

Mijn fysieke pijn is echt, en dringt zich aan me op. Ik

vraag me af hoe ernstig mijn letsel is. Een bankschroefachtige band klemt strak om mijn schedel en klopt mee op de maat van mijn hartslag. In gedachten tast ik mijn lichaam van boven tot onder af in een vergeefse poging mijn eigen diagnose te stellen. Mijn mond wordt opengehouden, ik voel dat er een vreemd voorwerp tussen mijn lippen en tanden zit, dat over mijn tong mijn keel in glijdt. Mijn lichaam voelt vreemd, niet vertrouwd, alsof het van iemand anders zou kunnen zijn, maar alles zit er nog op en aan, tot en met mijn voeten en tenen. Ik voel ze alle tien en dat is een ongelooflijke opluchting. Ik ben compleet, lichaam en geest. Alleen moet iemand me weer even aanzetten.

Ik vraag me af hoe ik eruitzie, of iemand mijn haren heeft geborsteld of mijn gezicht heeft schoongemaakt. Ik ben niet ijdel, ik word liever gehoord dan gezien, en nog liever helemaal niet opgemerkt. Ik ben niet bijzonder, ik ben niet zoals zij. Ik ben meer een soort schaduw. Een ontsierende vlek.

Hoewel ik doodsbang ben, zegt mijn oerinstinct dat ik hier doorheen kom. Het komt goed, omdat het moet. En omdat het met mij altijd goed komt.

Er gaat een deur open, en ik hoor voetstappen op het bed af komen. In mijn gesluisde gezichtsveld zie ik verschuivende schaduwbewegingen. Ze zijn met zijn tweeën. Ik ruik hun goedkope luchtje en hun haarlak. Ze praten, maar ik kan er geen woorden uit halen. Nog niet. Nu is het alleen nog maar geluid, zeg maar een buitenlandse film zonder ondertitels. Een van hen haalt mijn linkerarm onder het laken vandaan. Dat voelt heel gek, net alsof je speelt dat je je slap houdt, wat kinderen soms doen. Ik huiver inwendig als ik haar vingertoppen op mijn huid voel. Ik vind het niet prettig om door vreemde mensen aangeraakt te worden. Ik vind het sowieso niet prettig om aangeraakt te worden, zelfs niet door hem, niet meer.

Ze wikkelt iets om mijn linkerbovenarm; uit het knellende gevoel leid ik af dat het een stuwband is. Ze legt mijn arm weer voorzichtig neer en loopt naar de andere kant van het bed. De andere verpleegkundige, want dat zullen ze wel zijn, staat aan het voeteneinde van mijn bed. Ik hoor het geluid van papier dat met nieuwsgierige vingers wordt doorgebladerd en ik stel me voor dat ze of een roman of mijn status aan het lezen is. De geluiden worden scherper.

‘De laatste overdracht, dan kun je ervandoor. Wat is er met deze hier gebeurd?’ vraagt de vrouw het dichtst bij me.

‘Gisteravond laat binnengebracht. Een ongeluk,’ antwoordt de andere. Terwijl ze dat zegt komt ze in beweging. ‘Zullen we maar eens wat daglicht binnenlaten, om de boel een beetje op te vrolijken?’ Ik hoor het krasserige geluid van gordijnen die over een stroeve rail worden getrokken en merk dat ik me daarna in een lichter soort duister bevind. Dan, zonder waarschuwing, wordt er iets scherp in mijn arm gestoken. Het voelt ongekend vreemd en doet zo’n pijn dat ik me helemaal in mezelf terugtrek. Er zwemt iets kouds onder mijn huid door, het kruipt mijn lichaam in en wordt dan deel van mij. Hun stemmen halen me weer terug.

‘Hebben ze de familie gebeld?’ vraagt de ouder klinkende stem.

‘Er is een echtgenoot. Een paar maal geprobeerd, maar hij ging meteen over op de voicemail,’ antwoordt de andere. ‘Je zou toch denken dat hij op eerste kerstdag zijn vrouw wel zou missen.’

Eerste kerstdag.

Ik scan mijn bibliotheek met herinneringen, maar er zijn te veel planken waar niets meer op staat. Ik herinner me niets van Kerstmis. Gewoonlijk zijn we bij mijn familie.

Waarom is er niemand bij me?

Ik merk dat mijn mond vreselijk droog aanvoelt en dat ik oud bloed proef. Ik zou alles overhebben voor een slokje water en ik vraag me af hoe ik hun aandacht kan trekken. Ik concentreer me op mijn mond, op het vormen van een klank om een bres te slaan, hoe onbeduidend ook, in de oorverdovende stilte. Maar er komt niets. Ik ben een geest, gevangen in mezelf.

‘Goed, oké, dan ga ik nu maar naar huis, als het mag.’

‘Zie je, en de groeten aan Jeff.’

De deur zwaait open en ik hoor een radio in de verte. Een bekende stem bereikt mijn oren.

‘O ja, ze werkt trouwens bij *Coffee Morning*, ze hebben een pasje van haar werk in haar tas gevonden toen ze werd binnengebracht,’ zegt de verpleegster die naar huis gaat.

‘O ja? Haar naam zegt me niets.’

Ik kan je horen, hoor!

De deur zwaait weer dicht, de stilte keert terug en dan ben ik weg, ben ik er niet meer. Ik schreeuw stil in het donker dat me heeft verzwolgen.

Wat is er met me gebeurd?

Hoe hard ik vanbinnen ook gil, aan de buitenkant ben ik stemloos en absoluut stil. In het echte leven verdien ik de kost met praten op de radio, maar nu is me het zwijgen opgelegd, nu ben ik niets. In het donker gaan mijn gedachten opnieuw aan het malen, tot het geluid van een opengaande deur de boel weer tot stilstand brengt. Ik vermoed dat de tweede verpleegster ook opstapt en ik wil haar roepen, haar smeken te blijven, haar uitleggen dat ik in een konijnenhol ben gevallen en dat ze me moet helpen om de uitgang te vinden. Maar ze gaat niet weg. Er komt iemand binnen. Ik ruik hem, ik hoor hem huilen en ik voel de schok van ontzetting als hij me ziet.

‘Het spijt me zo, Amber. Eindelijk heb ik je gevonden.’

Hij houdt mijn hand iets te stevig vast. Ik ben degene die mezelf kwijt is, hij is me jaren geleden al kwijtgeraakt en ik wil niet gevonden worden. De verpleegster laat ons alleen, om ons ruimte of privacy te geven, of misschien wel omdat ze voelt dat de situatie heel ongemakkelijk is, dat iets niet is zoals het zou moeten zijn. Ik wil niet dat ze weggaat, ik wil niet dat ze me met hem alleen laat, maar ik weet niet waarom niet.

‘Kun je me horen? Word alsjeblieft wakker,’ zegt hij steeds maar weer.

Ik merk dat ik terugschrik voor de klank van zijn stem. De bankschroef om mijn schedel wordt nog strakker aangedraaid, het lijkt wel alsof er duizend vingers op mijn slapen drukken. Ik kan me niet herinneren wat er met me is gebeurd, maar ik weet, met absolute zekerheid, dat deze man, mijn echtgenoot, er iets mee te maken heeft gehad.